

«- Jeg kjempet under general Fleischer»

109598

Hvorfor er vi så mange som fremdeles er opptatt av den skjendige urett som ble begått mot general Carl Gustav Fleischer?

Hvem var han?

I sin bok «Drømmere og dådsmenn» forteller Hambro om denne usedvanlige mann. Jeg låner i det følgende noe av bokens omtale av generalen. Med et illevarslende signal åpner beretningen slik: «Et av de såreste punkter i krigsårenes norske historie er general Fleischers skjebne».

Han var i 1940 sjef for vår nordligste divisjon, den 6. Prestesønnen fra Trøndelag hadde valgt en militær løpebane, og ble snart kjent for sin rettlinjede og hederlige karakter. Han ble den første allierte general i den annen verdenskrig som stoppet og drev tilbake tyskerne i krigen omkring Narvik. Hans navn fikk klang og vekt i alle militære kretser, og soldatene i 6. divisjon var stolt over å kunne si: «Jeg kjempet under general Fleischer.» Det gikk ry av hans felttog, og de høyeste militære dekorasjoner ble ham tildelt.

Aktet og æret

Denne mann, aktet og æret i vide kretser, beundret og respektert, men bare ikke av Arbeiderpartiets eksilregjering i London. Hambro skriver: «Sjelden har noget lands regjering røkt et nasjonalt aktivum så slett som den norske regjering tok vare på general Fleischer».

Denne regjering var, fortsetter Hambro, «med tukt å melde – en samling ukjente – og temmelig uskikkede menn». I det vesentlige de samme menn som i 30-årene ødela vårt forsvar og bedrev «forutseende utenrikspolitikk». General Fleischer tillot seg å kritisere denne ansvarsløse forsvarspolitikk, og møtte hevngjerrighet, smålighet og den skjendigste urett.

I England

Etter krigshandlingene i Nord-Norge

ble general Fleischer beordret til England som øverste sjef for de norske hærstyrker i utlandet. Hans oppgave var å skape en norsk armé – uten soldater, uten offiserer, uten materiell, – uten støtte, uten forståelse, og stadig motarbeidet av et «forsvarsdepartement» med ry for å være forbenet, uelastisk og lite effektivt.

General Fleischers innsats under vanskelige forhold vakte beundring og respekt av alle han kom i berøring med. Men ikke av den norske regjering og av en klart udugelig forsvarsminister igjen, denne gang en herr Oscar Torp.

Hvorfor erkjente ikke denne regjering Fleischers usedvanlige kvaliteter?

Det kan være flere årsaker, fiktive og reelle. Bl.a. generalens nevnte klare kritikk av vår forsvarspolitikk i 30-årene, og han ville nok – hvis han hadde fått leve – i et oppgjør etter krigen kunnet anføre endel om forsømselsene.

Konge og hærledelse

Men man får også fornemmelsen av et annet årsaksforhold. Det kom nemlig meldinger fra Norge om at troskap og loyalitet først og fremst gjaldt Kongen og den øverste hærledelse, dvs. general Fleischer. Dette tålte ikke den norske regjeringen – å bli satt så grundig tilbake i tillit og aktelse.

Regjeringen og forsvarsminister Torp satte i gang og sørget for råd og innspill fra *sine* – ikke klart fagmilitære – rådgivere om en endring i forsvarsledelsen. Og på toppen av hviskekampanje mot generalen; han interesserte seg ikke nok for gjenerobringen av Norge!

Forsvarsminister Torp besluttet å opprette en stilling som forsvarssjef og meddelte sjefen for Hærens Overkommando – nemlig general Fleischer – at til denne stilling skulle det anvendes «en dyktig officer». Dette var ikke den første sjikane av generalen, men i tillegg en sjofel og blodig fornærmelse. Man ville ha sin dårlige samvittighet av veien. Men betegnende var at ingen norsk offiser frivillig ville søke stillingen av aktelse for Fleischer.

Eksportert til Canada

Regjeringen ble nødt til å beordre en norsk offiser til stillingen. Hva ville man så gjøre med general Fleischer? Regjeringen sendte ham til Canada som «militærattaché» – en fullstendig tom og meningsløs stilling. Man gjorde seg skyldig i en hjerteløs og gemen krenkelse av en av krigens edleste menn.

General Fleischer ble gående alene i Ottawa uten noe å gjøre, intet arbeid som kunne oppta hans tid og hans tanker. Rettskaffen og nærtagenheten som har var, ble hans sinn mer og mer knuget, og tilsist tok han sitt eget liv i desember 1942.

Hvorfor er vi så mange som fremdeles er opptatt av denne tragiske historie?

Fordi den rett og slett er opprørende og – hva verre er – vi synes å se paralleller i dagens situasjon: Arbeiderpartiets ansvar for igjen å ødelegge vårt forsvar, og igjen opplever vi en strid mellom militær innsikt og kompetanse på den ene siden og den politiske makt på den annen.

Vi tror ikke det vil være mulig for den nåværende regjering å gjøre seg skyldig i lignende overgrep, men spørsmålet blir: Tror virkelig Arbeiderpartiet på at det aldri mer kan bli kriger som angår oss eller kan berøre oss? Da er det på tide at man ser seg litt omkring.

Vi vil ikke igjen oppleve en stupid blindhet og en «forutseende utenrikspolitikk».

Det er sagt: Ethvert land har en militærmakt på sitt område, sin egen eller andres.

Det er i dag ingenting som kan gjøres om igjen i denne sak. General Fleischer har på mange måter fått ære og oppreisning fra høyeste hold og allermost fra Kong Haakon og fra dem som visste. Men en ærlig beklagelse fra det politiske hold som føler et medansvar savnes ennå i dag.

Det er aldri forsent å beklage en urett.

Karl Edvard Arntsen
Sandefjord

**Abonnér på
Norges Forsvar**

Nr 4 - April 1994